

Ліцензування аспірантури

11 квітня 2015 р.

Завдання кафедр і факультетів

Спеціальність і спеціалізації ?)

Проектна група і гарант освітньо-наукової програми

Ліцензійний обсяг

Фахові компетенції і мінімальна програма дисциплін циклу професійної підготовки (не менш як 12 кредитів ЄКТС), що означає: 4 предмети (3 обов'язкових + 1 вибірковий = 25% вибірових дисциплін)

Завдання кафедр і факультетів

- Визначення спеціальності, формування проектної групи, визначення ліцензійного обсягу
- Обговорення і визначення компетентностей, програмних результатів навчання, обсягу й змісту навчальних дисциплін для циклу професійної підготовки.
- Оформлення відповідних частин пояснювальної записки й навчального плану - **до 16 травня 2016 р.**
- Оформлення Додатку 3 – «ВІДОМОСТІ про кількісні та якісні показники кадрового забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» - **до 16 травня 2016 р.**

Ліцензійна справа: блакитне – готують кафедри

Заява

Копії документів

Освітньо-наукова
програма

Копія навчального
плану та
пояснювальна записка

Відомості про кадрове
забезпечення

Відомості про
матеріально-технічне,
навчально-методичне
та інформаційне
забезпечення

Копії документів
керівника закладу і
керівника проектної
групи

Можлива допомога відділу аспірантури

База документів, пошук зразків із Європейської практики

Консультації, презентації щодо вимог

Розробка міждисциплінарної програми

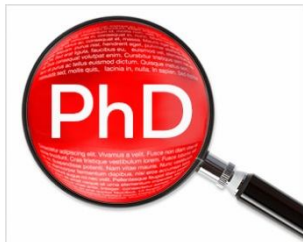

КРИТИЧНІ ВИМОГИ ДО ЛІЦЕНЗУВАННЯ АСПІРАНТУР

Основні документи

- *Закон України «Про вищу освіту»* від 1.07.2014 № 1556-VII –
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- *ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ провадження освітньої діяльності закладів освіти -*
Постанова КМУ № 1187 від 30 грудня 2015 р.
<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248779880>
- *Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) –*
Постанова КМУ № 266 від 23.03.2016
<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248945529>
- *Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти -*
Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України, Протокол № 3 від 29.03.2016

Тип ліцензування

6. Започаткування провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти закладом освіти за новою спеціальністю, іншим рівнем вищої освіти та збільшення ліцензованого обсягу, крім випадків, передбачених Законом України “Про вищу освіту”, є розширенням провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти і підлягає ліцензуванню у встановленому порядку.

ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ

<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248779880>

- 18. Здобувач ліцензії забезпечує подання в електронному вигляді даних та відомостей про кадрове та матеріально-технічне забезпечення закладу освіти, його відокремленого структурного підрозділу згідно з цими Ліцензійними умовами до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Інформація про навчально-методичне та інформаційне забезпечення оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу освіти до подання заяви.

ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ

<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248779880>

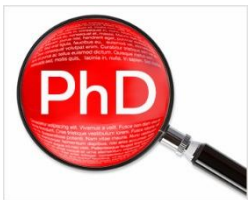
Контроль відомостей

22. Ліцензіат забезпечує повідомлення органу ліцензування про зміну даних (у тому числі розширення, звуження провадження освітньої діяльності), зазначених у документах, що додавалися до заяви, двічі на рік до 1 лютого і 1 вересня за попередній період провадження освітньої діяльності.

ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ

<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248779880>

Формальні критерії надання ліцензії

- Три особи, що мають науковий ступінь та вчене звання, з них не менше двох докторів наук
- Гарант програми = науковий ступінь та вчене звання за відповідною або спорідненою спеціальністю + науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як 10 років; не може бути гарантом програми іншого рівня.
- Ведення лекцій - науковий ступінь та/або вчене звання – 80%, науковий ступінь доктора наук та вчене звання – 50%
- Наявність випускової кафедри із спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної або спорідненої науково-педагогічної спеціальності з науковим ступенем доктора наук та вченим званням
- Наявність трудових договорів

ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ

<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248779880>

ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ

Спеціальності і спеціалізації

- Ліцензуються спеціальності за новим переліком згідно Наказу МОН №1151 від 06.11.2015
- З огляду на критерій випускової кафедри і «ліцензування-розширення освітньої діяльності», при виборі спеціальності краще орієнтуватися на спеціальність магістерської і бакалаврської програм, а не на відповідність за спеціальностями старих кодів.
- Доцільніше ліцензувати «крупні» спеціальності, оскільки ліцензія довічна, а спеціалізації – оформити акредитацією (буде згодом).

Проектна група

- Проектна група має включати як мінімум 3 постійних співробітники (2 доктори і кандидат наук), і не обмежується складом кафедри, але лише спеціальністю та науковими досягненнями. Це група, яка здійснює викладання програми та наукове керівництво аспірантами. Можливі міжкафедральні та між-інституційні групи (за умови відповідного договору) для посилення кадрового забезпечення.
- Керівник групи – гарант освітньо-наукової програми.
- Всі, кого залучають до проектної групи, повинні мати підтвердження 3 із 19 показників успішності (Примітки до Додатку 12 «Ліцензійних умов»).

Гарант освітньої програми

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми) — науково-педагогічний або науковий працівник, який має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше 10 років.

Керівник проектної групи може одночасно бути гарантом лише однієї освітньої програми;

ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ

<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248779880>

Визначення ліцензійного обсягу

Ліцензійні умови

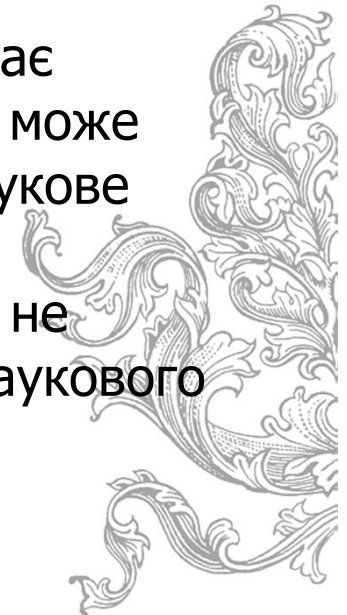
5. Ліцензіат провадить освітню діяльність в межах ліцензованого обсягу, яким встановлюється максимальна кількість осіб, що навчаються одночасно:

у сфері вищої освіти — на певному рівні вищої освіти за певною спеціальністю на кожному курсі навчання;

«Порядок» від 23.03.2016

24. Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультування), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії

Визначення ліцензійного обсягу

- Мінімальна проектна група (2 доктори + 1 кандидат) дає право на $5 + 5 + 3 = 13$ місць ліцензійного обсягу.
- Додаючи фахівців до складу проектної групи для наукового керівництва можна збільшити ліцензійний обсяг.
- Обмеження – лише кадровий склад і показники успішності фахівців.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

Закон України «Про вищу освіту» від 1.07.2014 № 1556-VII

Розділ II. РІВНІ, СТУПЕНІ ТА КВАЛІФІКАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 5

- Доктор філософії - це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра.
- Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою вищого навчального закладу або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

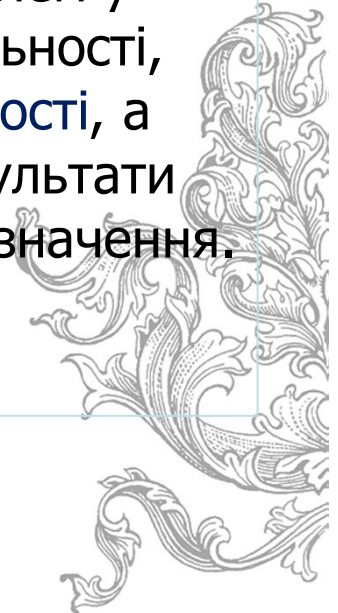

Закон України «Про вищу освіту» від 1.07.2014 № 1556-VII

Розділ II. РІВНІ, СТУПЕНІ ТА КВАЛІФІКАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 5

- Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти відповідає восьмому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Закон України «Про вищу освіту» від 1.07.2014 № 1556-VII

Розділ II. РІВНІ, СТУПЕНІ ТА КВАЛІФІКАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 5

- Науковий рівень вищої освіти відповідає дев'ятому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає набуття компетентностей з розроблення і впровадження методології та методики дослідницької роботи, створення нових системоутворюючих знань та/або прогресивних технологій, розв'язання важливої наукової або прикладної проблеми, яка має загальнонаціональне або світове значення.

Закон України «Про вищу освіту» від 1.07.2014 № 1556-VII

Розділ II. РІВНІ, СТУПЕНІ ТА КВАЛІФІКАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 5

- Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі (ад'юнктурі) становить чотири роки.
- Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС.

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

Principles for Innovative Doctoral Training

Research Excellence

Striving for excellent research is fundamental to all doctoral education and from this all other elements flow.

Academic standards set via peer review procedures and research environments representing a critical mass are required.

The new academic generation should be trained to become creative, critical and autonomous intellectual risk takers, pushing the boundaries of frontier research.

http://ec.europa.eu/euraxess/pdf/research_policies/Principles_for_Innovative_Doctoral_Training.pdf

Вимоги ЕНЕА до кваліфікації PhD: Level 8

- The [learning outcomes](#) relevant to Level 8 are
  - knowledge at the most advanced frontier of a field of work or study and at the interface between fields
  - the most advanced and specialised skills and techniques, including synthesis and evaluation, required to solve critical problems in research and/or innovation and to extend and redefine existing knowledge or professional practice
  - demonstrate substantial authority, innovation, autonomy, scholarly and professional integrity and sustained commitment to the development of new ideas or processes at the forefront of work or study contexts including research.
- [#Level 8 is compatible with the Framework for Qualifications of the European Higher Education Area](#)

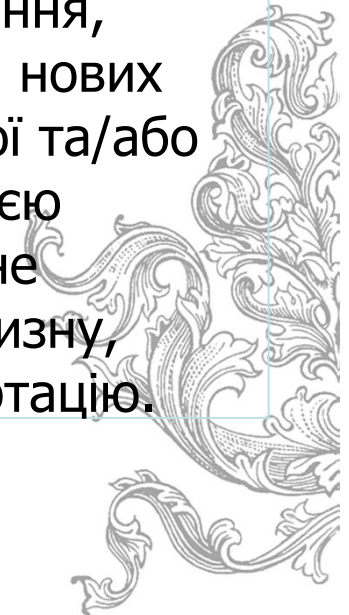

*Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та
доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)*

25. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі (ад'юнктурі) здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченою радою вищого навчального закладу (наукової установи) для кожної спеціальності.

Протягом строку навчання в аспірантурі (ад'юнктурі) аспірант (ад'юнкт) зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248945529>

*Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та
доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)*

26. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури (ад'юнктури) складаються з освітньої та наукової складових. Навчальний план аспірантури (ад'юнктури) повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30—60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі — ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248945529>

Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)

26. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури (ад'юнктури) складаються з освітньої та наукової складових.

Потребує
затвердження на
Вченою радою

Навчальний план аспірантури (ад'юнктури) повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30—60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі — ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) –п. 26 - РЕКОМЕНДАЦІЇ

здобуття **глибинних знань із спеціальності**: засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку (**12 кредитів ЄКТС**);

оволодіння **загальнонауковими (філософськими) компетентностями**, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (**4-6 кредитів ЄКТС**);

набуття **універсальних навичок дослідника**, зокрема усної та письмової презентації результатів дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (**6 кредитів ЄКТС**);

здобуття **мовних компетентностей**, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (**6-8 кредитів ЄКТС**).

<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248945529>

Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) –п. 26

**ПРОЕКТНА ГРУПА -
КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗІ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

12 кредитів ЄКТС

2-4 дисципліни

викладачі - доктори наук

**ЗАГАЛЬНА ПРОГРАМА -
ЗАГАЛЬНОНАУКОВІ
(ФІЛОСОФСЬКІ)**

КОМПЕТЕНТНОСТІ

4-6 кредитів ЄКТС

1-2 дисципліни

викладачі - доктори наук

**ЗАГАЛЬНА ПРОГРАМА -
УНІВЕРСАЛЬНІ НАВИЧКИ
ДОСЛІДНИКА**

6 кредитів ЄКТС

1-3 дисципліни

викладачі - кандидати наук

**ЗАГАЛЬНА ПРОГРАМА -
МОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ**

6-8 кредитів ЄКТС

2-3 дисципліни

викладачі - кандидати наук

<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248945529>

Допоміжні публікації для розробки освітньо-наукових програм

- Закон України "Про наукову та науково-технічну діяльність" є за посиланням: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
- Методичні рекомендації щодо оновлення освітніх програми відповідно до нового Закону України "Про вищу освіту", переклад Довідника користувача ЄКТС і Рекомендацій і стандартів із забезпечення якості та інші крисні матеріали команди
HERE: <http://erasmusplus.org.ua/novyny/1222-modernizuete-isnuyuchi-chi-rozroblyaete-novi-osvitni-programi-todi-tsi-materiali-dlya-vas.html>
- Матеріали проекту ЄС Tempus IV: <http://www.asp2phd.ukma.edu.ua/>

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Підготувала Криворучка Л. Д.,
кандидат філософських наук,
завідувач відділу докторантури, аспірантури НаУКМА,
Директор докторської школи ім. родини Юхименків
kryvoruchkald@ukma.edu.ua

